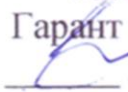

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**Кафедра фізичного виховання та психолого-педагогічних
дисциплін**

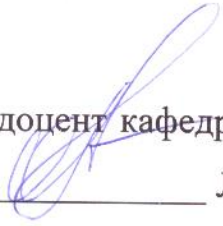
«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Гарант освітньої програми
 Раїса КОЖУХІВСЬКА
«_19_»__серпня____2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПСИХОЛОГІЯ»

Освітній рівень: **перший (бакалаврський)**
Галузь знань: **І«Транспорт та послуги»**
Спеціальність: **ІЗ «Туризм та рекреація»**
Освітня програма: **«Туризм та рекреація»**
Факультет: **менеджменту**

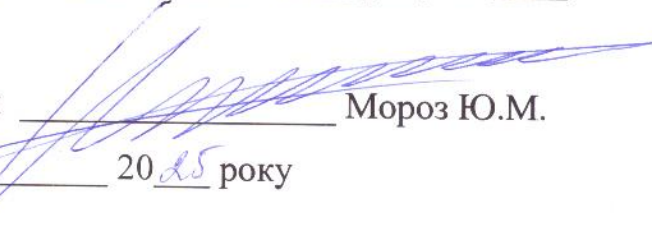
Умань – 2025 р.

Робоча програма з дисципліни «Психологія» для здобувачів вищої освіти спеціальності ІЗ «Туризм та рекреація» освітньої програми «Туризм та рекреація». – Умань: Уманський НУС, 2025. 20 с.

Розробник: кандидат психологічних наук, доцент кафедри фізичного виховання та психолого-педагогічних дисциплін Лариса ОСАДЧА

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри фізичного виховання та психолого-педагогічних дисциплін

Протокол від " 25 " 08 20 25 року № 1

Завідувач кафедри Мороз Ю.М.

" 25 " 08 20 25 року

Схвалено науково-методичною комісією факультету менеджменту
Протокол від " ____ " _____ 20 ____ року № ____

Голова _____ Гоменюк М.О.

" ____ " _____ 20 ____ року

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень, назва освітньої програми	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 3,0	Галузь знань <u>Ж«Транспорт та послуги»</u>	Обовязкова
Модулів – 1	Спеціальність ЖЗ «Туризм та рекреація»	Рік підготовки:
Змістових модулів – 2		1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання –		Семестр
Загальна кількість годин – 90		1-й
		Лекції
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 4	Освітній рівень: перший (бакалаврський) Освітня програма: Туризм та рекреація	28
		Практичні, семінарські
		28год.
		Самостійна робота
		34год.
		Вид контролю: екзамен

2.МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальній дисципліні «Психологія» відведено важливе місце в структурі психолого-педагогічної підготовки спеціалістів з туризму. Оволодіння основами психологічних знань допоможе сформувати у студентів стійкий інтерес до психологічних наук, спонукає до їх подальшого вивчення, переконує у необхідності використання отриманих знань, вмінь і навичок у професійній діяльності спеціаліста.

Мета вивчення дисципліни: сформувати у майбутніх фахівців знання основ психології.

Завдання вивчення дисципліни: навчити студентів враховувати психічні властивості людей при здійсненні індивідуального підходу до них; здійснювати контроль та самоконтроль за перебігом емоційних станів людини; формувати і розвивати волюві якості людини; ефективно використовувати засоби міжособистісного спілкування

Місце дисципліни у структурно-логічній схемі підготовки здобувачів вищої освіти: навчальна дисципліна «Психологія» вивчається після дисциплін «Українська мова», «Історія та культура України»

Таблиця

Матриця компетентностей і програмних результатів навчання, що формуються під час вивчення навчальної дисципліни

Шифр компетентності	Компетентності	Шифр програмних результатів навчання	Програмні результати навчання
Загальні компетентності (ЗК)			
ЗК 3	Здатність діяти соціально відповідально та свідомо	ПРН 13	Встановлювати зв'язки з експертами туристичної та інших галузей
ЗК 4	Здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу	ПРН 12	Застосовувати навички продуктивного спілкування зі споживачами туристичних послуг
ЗК 9	Вміння виявляти, ставити і вирішувати проблеми	ПРН 13	Встановлювати зв'язки з експертами туристичної та інших галузей
ЗК12	Навички міжособистісної взаємодії	ПРН12	Застосовувати навички продуктивного спілкування зі споживачами туристичних послуг
ЗК14	Здатність працювати в команді та автономно	ПРН12	Застосовувати навички продуктивного спілкування зі споживачами туристичних послуг
СК2	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях	ПРН 12	Застосовувати навички продуктивного спілкування зі споживачами туристичних послуг
СК13	Здатність до співпраці з діловими партнерами і клієнтами, уміння забезпечувати з ними	ПРН13	Встановлювати зв'язки з експертами туристичної та інших галузей

	ефективні комунікації		
СК14	Здатність працювати у міжнародному середовищі на основі позитивного ставлення до несхожості до інших культур, поваги до різноманітності та мультикультурності, розуміння місцевих і професійних традицій інших країн, розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці	ПРН13	Встановлювати зв'язки з експертами туристичної та інших галузей

Таблиця

Результати, методи навчання та методи контролю за навчальною дисципліною

Результати навчання за навчальною дисципліною		Методи навчання	Методи контролю
1.	Знання:		
1.1	Предмети і методи психології	лекції, семінарське заняття, робота в малих групах, рольові ігри, кейс-метод, самонавчання через Moodle	усне опитування, експрес-контроль, тестування, участь у дискусії, виконання індивідуальних і командних завдань, підготовка та представлення презентацій, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
1.2	Психологічну структуру особистості сучасної дорослої людини		
1.3	Психологічні закономірності розвитку малих і великих груп		
1.4	Загальні питання проблем спілкування		
2.	Уміння/навички:		
2.1	швидко і глибоко вникати в психологію іншої людини	семінарське заняття, робота в малих групах, рольові ігри, кейс-метод, самонавчання через Moodle ,інтерактивні техніки навчання,	усне опитування, експрес-контроль, тестування, участь у дискусії, виконання індивідуальних і командних завдань, підготовка та
2.2	користуватися науковими методами психологічних досліджень		
2.3	враховувати психічні властивості людей при здійсненні індивідуального підходу до них		
2.4	вміти використовувати вербальні		

	і невербальні засоби спілкування	метод тренінгу	представлення презентацій, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
2.5	вміти працювати в команді		
2.6	використовувати методи наукових досліджень міжособистісних стосунків в малих і великих групах		
3.	Комунікація:		
3.1	Знати і використовувати засоби і функції міжособистісного спілкування	Практичне заняття, семінарське заняття, робота в малих групах, рольові ігри, кейс-метод, самонавчання через Moodle, метод тренінгу	усне опитування, експрес-контроль, тестування, участь у дискусії, виконання індивідуальних і командних завдань, підготовка та представлення презентацій, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
3.2	ефективно використовувати засоби міжособистісного спілкування		
4.	Відповідальність і автономія		
4.1	організація / планування власного навчання;	семінарське заняття, робота в малих групах, рольові ігри, кейс-метод, самонавчання через Moodle	тестування, участь у дискусії, виконання індивідуальних і командних завдань, підготовка та представлення презентацій, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль. усне опитування, експрес-контроль
4.2	використовувати інформаційно-комунікаційні технології для пошуку, обробки, аналізувати та використовувати інформації з різних джерел.		

3.ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Психологія особистості

Тема 1. Предмет завдання і методи психологічної науки

Предмет наукового вивчення психології. Галузева сітка сучасних психологічних наук. Методи психологічних досліджень.

Тема 2. Особистість

Поняття про особистість, її структура. Спрямованість особистості як система домінуючих мотивів. Види мотивів. Самосвідомість особистості. Самооцінка і рівень домагань.

Тема 3. Психічні властивості особистості

Поняття про темперамент. Типи темпераменту, їх психологічна характеристика. Характер і темперамент. Структура характеру. Задатки і здібності. Якісна і кількісна характеристика здібностей.

Змістовий модуль 2. Форми психічної діяльності

Тема 4. Пізнавальні психічні процеси

Відчуття та сприймання, їх властивості. Поняття про мислення. Мислительні операції, їх психологічна характеристика. Основні процеси пам'яті, способи управління ними. Уява і творчість. Увага, її види.

Тема 5. Емоційно-вольова сфера особистості

Поняття про емоції та почуття. Емоційні стани, їх психологічна характеристика. Вольові якості особистості.

Тема 6. Спілкування та міжособистісні стосунки

Поняття про спілкування та його роль у життєдіяльності особистості. Засоби спілкування. Міжособистісні стосунки в групах.

Тема 7. Психолого-педагогічні основи навчання і виховання особистості

Предмет наукового вивчення педагогіки. Основні функції педагогіки. Зміст основних категорій педагогіки. Система педагогічних наук. Методи науково-педагогічних досліджень. Основні етапи педагогічного дослідження.

4. Орієнтовна структура навчальної дисципліни «Психологія»

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1.Психологія						
Змістовий модуль 1. Психологія особистості						
Тема 1. Предмет і методи психологічної науки	12	4	2	–	–	6
Тема 2. Особистість	14	4	4	–	–	6
Тема 3. Психічні властивості особистості	14	4	4	–	–	6
Разом за змістовим модулем 1	40	12	10	–	–	18
Змістовий модуль 2. Форми психічної діяльності						
Тема 4. Пізнавальні психічні процеси	14	6	4	–	–	4
Тема 5. Емоційно-вольові процеси	14	6	4	–	–	4
Тема 6. Спілкування та міжособистісні стосунки	8	2	2	–	–	4
Тема 7. Психолого-педагогічні основи навчання і виховання особистості	10	2	4	–	–	4
Разом за змістовим модулем 2	46	16	14	–	–	16
<i>Всього</i>	90	28	28	–	–	34

5. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Методи психологічних досліджень	4
2	Тема 2. Оцінка і самооцінка особистісних якостей людини	6
3	Тема 3. Психічні властивості особистості	4
4	Тема 4. Пізнавальні психічні процеси	4
5	Тема 5. Емоційні стани особистості	4
6	Тема 6. Соціально-психологічний тренінг спілкування	2
7	Тема 7. Навчання і виховання особистості	4
Всього		28

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/П	Назва теми, питання	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Психологія особистості		
1	Тема 1. Предмет і методи психологічної науки - Скласти кросворд, використовуючи 10-12 ключових понять теми. - Підготувати реферат на тему: «Таємниці психіки: полтергейст, телекінез, телепатія». - Написати есе на тему: - «Психологія в житті сучасної людини»; - «Галузі психології, які найбільше пов'язані з моєю майбутньою професією». - Підготувати презентацію психологічного журналу, статті, книги. - Опрацювати і законспектувати роботу О. Лурія «Механізми мозку». - Підготуватися до розв'язування програмованих та ситуативних завдань. Література: 1. с. 9-18, с. 22-28. 2. с. 8-9, с. 27-33. 4. с. 4-43. 5. с. 51-59, с. 76-83, с. 88-95. 6. с. 12-15, с. 43-49, с. 53-71. 7. с. 11-14, с. 63-75. 8. с. 11-13, с. 20-24, с. 38-48. 18. с. 143 -150. 19. с. 134 – 143.	5
2	Тема 2. Особистість - Скласти кросворд, використовуючи 10-12 ключових понять теми. - Підготувати реферат на тему: - «Феральні люди»; - «Неусвідомлені мотиви поведінки людини». - Написати есе на тему: - «Люди, які здійснили значний вплив на формування моєї особистості»; - «Моє тлумачення вислову Марка Аврелія: «Кожна людина коштує стільки, скільки коштує те, про що вона турбується». - Підготувати презентацію психологічного журналу, статті, книги. - Скласти структурно-логічну схему теоретичного матеріалу до питання «Я – концепція» особистості». Література: 1. с. 35-36, с. 40-44, с. 59-62, с. 170-176. 2. с. 17-18, с. 51-56. 3. с. 43-49, с. 69-72, с. 78-90. 4. с. 46-47, с. 95-101, с. 150-151. 5. с. 100-102, с. 122-133, с. 136-139, с. 161-164. 6. с. 338-364.	7
3	Тема 3. Психічні властивості особистості - Скласти кросворд, використовуючи 10-12 ключових понять теми. - Підготувати реферат на тему: - «Спадковість таланту: за і проти»;	8

	- «Психогеометрія для менеджерів». - Підготувати презентацію психологічного журналу, статті, книги. - Скласти структурно-логічну схему теоретичного матеріалу до питання «Структура характеру». - Підготуватися до розв'язування програмованих та ситуативних завдань. Література: 1. с. 53-56, с. 159-161, с. 165-170 4. с. 57-68, с. 91-115 5. с. 398-452 6. с. 103-108, с. 111-112 7. с. 407-456 8. с. 84-89, с. 194-228.	
Змістовий модуль 2. Форми психічної діяльності		
4	Тема 4. Пізнавальні психічні процеси - Скласти кросворд, використовуючи 10-12 ключових понять теми. - Підготувати реферат на тему: - «Феноменальна пам'ять»; - «Як сліпоглухі люди відображають оточуючий світ». - Написати есе на тему: - «Я вважаю, що на розвиток інтелекту людини найбільше впливає...»; - «Чи можна коефіцієнт IQ працівника вважати професійно важливою якістю?». - Опрацювати і законспектувати роботу О. І. Скороходової «Як я сприймаю, уявляю і розумію оточуючий світ» та О. Р. Лурія «Маленька книжка про велику пам'ять». - Підготувати презентацію психологічного журналу, статті, книги. - Підготуватися до розв'язування програмованих та ситуативних завдань. Література: [1. с. 65-109. 3. с. 125, с. 130-137, с. 141-148, с. 156-162, с. 167-172, с. 185-186, с. 191-194, с. 198, с. 201-206. 5. с. 244-337, с. 342-354 6. с. 182-335 7. с. 110-255 8. с. 109-170 13. с. 81-101 14. с. 125-132].	10
5	Тема 5. Емоційно-вольові процеси Скласти кросворд, використовуючи 10-12 ключових понять теми. - Підготувати реферат на тему: - «Стреси в професійній діяльності менеджера»; - «Методи психологічного захисту». - Написати есе на тему: - «Причини виникнення стресів в житті сучасного студента»; - «Самовиховання волі». - Ознайомитись з роботою Д. Карнегі «Як перестати хвилюватися і почати жити» та скласти пам'ятку для менеджера. - Підготувати презентацію психологічного журналу, статті, книги.	10

	- Підготуватися до розв'язування програмованих та ситуативних завдань. Література: 1. с. 110-133, с. 149-157 3. с. 211-213, с. 215-219, с. 223-224, с. 228-231 4. с. 125-159 5. с. 357-393 6. с. 342-380, с. 434-436 7. с. 256-312 8. с. 172-192.	
6	Тема 6. Спілкування та міжособистісні стосунки - Скласти кросворд, використовуючи 10-12 ключових понять теми. - Підготувати реферат на тему: - «Вплив спілкування на фізичний і психічний розвиток особистості»; - «Групова сумісність». - Написати есе на тему: - «Як стати лідером»; - «Причини дефіциту спілкування в житті сучасної людини»; - «Мое тлумачення вислову І. В. Гете: «Среди малых действуешь, мельчаешь. А среди больших и сам растешь». - Скласти структурно-логічну схему теоретичного матеріалу до питання «Засоби спілкування». - Ознайомитись з книгою Е. Берна «Игры, в которые играют люди. Люди, которые играют в игры» та книгою Д. Карнеги «Как приобретать друзей и оказывать влияние на людей». - Підготувати презентацію психологічного журналу, статті, книги. - Підготуватися до розв'язування програмованих та ситуативних завдань. Література: 1. с. 192-223 3. с. 66-73, с. 111-120 4. с. 160-265 5. с. 210-221, с. 226-239 6. с. 108-109, с. 463-495 7. с. 365-406 8. с. 70-81, с. 97-108.	9
7	Тема 7. Психолого-педагогічні основи навчання і виховання особистості - Скласти кросворд, використовуючи 10-12 ключових понять теми. - Підготувати реферат на тему: - «Основні ідеї педагогічної системи А. С. Макаренка». - Написати есе на тему: - «Учитель, який змінив мої погляди на життя». - Підготувати презентацію однієї з праць відомого вченого-педагога. - Підготуватися до розв'язування тестових завдань Література: 1. с. 256-257, с. 267-273 2. с. 11-15, с. 20-27 8. с. 231-237, с. 253-259 11. с. 9-17, с. 27-36.	10

Всього	59
--------	----

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Форма контролю – залік

Поточний (модульний) контроль								Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2				100
T1	T2	T3	МК	T4	T5	T6	T7	
12	13	12	7	12	13	12	12	

10. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Методичне забезпечення організації навчального процесу з навчальної дисципліни «Психологія» включає:

- освітню програму;
- робочу програму навчальної дисципліни;
- конспект лекцій з навчальної дисципліни;
- плани практичних занять і методичні рекомендації щодо їх проведення:

1. Осадча Л.А. Інструктивно-методичні матеріали до практичних занять з дисципліни «Психологія» для здобувачів вищої освіти. Умань: Уманський НУС. 2025. 98 с.

– завдання для самостійної роботи студента і методичні рекомендації щодо їх виконання:

2. Осадча Л.А. Інструктивно-методичні матеріали для самостійної роботи студентів з дисципліни «Психологія» для здобувачів вищої освіти. Умань: Уманський НУС. 2025. 38 с.

- завдання для модульного та підсумкового контролю знань;
- рекомендована література.

11. ЛІТЕРАТУРА

Базова література

1. Варій М.Й. Загальна психологія. К.: ВЦ «Академія». 2020. 344 с.
2. Дуткевич Т.Г. Загальна психологія. К.:ЦУЛ. 2019. 388 с.
3. Ільїна Н.М. Загальна психологія в екзаменаційних питаннях і відповідях. К. : Університетська книга. 2018. 239 с.

4. Ільїна Н.М., Мисник С.О. Загальна психологія: теорія та практикум. Навч. посібник. К.: Університетська книга. 2017. 352 с.
5. Максименко С.Д. Загальна психологія. К: Центр учбової літератури, 2019. 272 с.
6. Мельник Л.П. Психологія в управлінні. К: Основа, 2003. 304 с.
7. М'ясоїд П.А. Курс загальної психології: підручник: у 2 т. К.: Алерта, 2013. Т. 2. 758 с.
8. Психологія / За ред. І.Прокопенко. К: Фоліо. 2012. 864 с.
9. Савчин М.О. Загальна психологія. К.:ВЦ «Академія». 2020. 344 с.
10. Ткалич М.В. Гендерна психологія. К. :Альма матер. 2016. 256 с.
11. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія.К: ЦУЛ. 2016. 325 с.

Допоміжна література

11. Приходько Ю.О., Юрченко В.І. Психологічний словник-довідник: Навч. посіб., 4-те вид., випр. і доп. К.: Каравела, 2020. 418 с.
12. Соціальний конфлікт: інноваційні комунікативні технології врегулювання: практичний посібник [Г. М. Бевз, І. В. Петренко, А. І. Гусєв, В. І. Давидов, О. В. Івачевська, Н. С. Малєєва, О. Г. Цукур] / за наук. ред. Г. М. Бевз, І. В. Петренко; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології, 2020. 144 с.
13. Слюсаревський М. М., Хазратова Н. В. Теоретичні напрями соціальної психології: навч. Посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2020. 104 с.
14. Osodlo V., Perepeliuk T., Osadcha L., Hrynova N. Features of self-realization of the subject in a military-professional activity. *Opción*, Año 35, Especial No.21 (2019): 429-445.
15. Осадча Л.А. Сучасні інструменти соціалізації студентів у ЗВО. Наукові перспективи: журнал. 2021. № 12 (18) 2021. С.458-469.
16. Осадча Л.А. Проблеми формування професійної компетенції менеджерів аграрного бізнесу. *Психологічний журнал: наукове видання Уманського державного педагогічного університету ім. Павла Тичини*. Умань, 2021. Вип.7. С.52-64.
17. Осадча Л.А. Психологічний імідж сучасного менеджера. *Психологічний журнал: наукове видання Уманського державного педагогічного університету ім. Павла Тичини*. Умань, 2019. Вип.2. С.46-57.
18. Осадча Л.А. Мотивація праці менеджера / *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. №3. 2018. С. 111-116.
19. Основи соціальної психології : підручник для закладів вищої освіти. за ред. М. М. Слюсаревського. Київ : Талком, 2018. 580 с.
20. Фурман А.В. Психологія "Я – концепція". Львів: Новий світ, 2006. 360 с.
21. Фіцула М. М. Педагогіка. К: Академвидав, 2000. 560 с.
22. Психологічна енциклопедія. К: Академвидав, 2006. 424 с.
23. Volodymyr Bekh, Yulia Bekh. *Theory of social work*. К. Університетська книга. 2013, 208 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://psychologis.com.ua/sinton-programma.htm> - інформація про мнемоніку, синтон-програма
2. <https://golengovskaya.wordpress.com/category> — психологічні новини, бібліотека, тести
3. <https://www.google.com/search?q> - психоаналіз сновидінь, галерея картин відомих художників на тему сновидінь
4. <https://www.google.com/search?q> - відомості про психологічне консультування
5. <http://psy.piter.com> - статті, психологічні новини

12. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Реалізація передбачених навчальним планом організаційних форм вивчення психології управління вимагає забезпечити відповідність методики навчання, контролю та оцінювання кредитно-модульній та модульно-рейтинговій системі організації навчального процесу. Це передбачає приведення керівництва навчальною діяльністю студентів на лекційних і практичних заняттях, управління його самостійною роботою у позааудиторний час у відповідність до сучасних принципів взаємодії викладача і студентів.

У відповідності до цих передумов та відведеного часу на реалізацію поставлених навчально-освітніх завдань, вивчення психології управління має реалізовуватися методами, які адекватно відповідають визначеним навчальним планом організаційним формам навчання: лекції, практичні заняття, семінари, індивідуальні заняття, консультації з викладачами, самонавчання, інтерактивні заняття.

Лекції використовуються для розгорнутого теоретичного повідомлення, наукового аналізу та обґрунтування складних і об'ємних наукових проблем, дають можливість системно, в логічній послідовності і строгій структурності засвоїти теоретичний матеріал. Різновидом лекцій є проблемні лекції, лекції-бесіди.

На проблемних лекціях викладач за допомогою спеціальних запитань звертається до досвіду студентів, залучає їх до активної навчальної діяльності (аналізувати певну наукову чи практичну проблему, здійснювати порівняльний аналіз, виділити суттєві ознаки).

Під час лекції-бесіди викладач, висувуючи певну проблему, обмірковує вголос, наводить докази та антидокази, надає можливість слухачам відповідати на поставлені запитання і обмінюватися думками, допомагає їм самостійно робити висновки для практичної діяльності. Під час такої лекції спрощується зміст навчального матеріалу, більш детально аналізуються проблеми, підтримується тісний контакт лектора із слухачами, з'ясовується рівень і

глибина засвоєння матеріалу. Дані лекції активізують навчально-пізнавальну діяльність і сприяють підвищенню ефективності навчального процесу.

Для поглиблення і закріплення знань, формування переконань проводяться семінарські заняття. Специфіка даних занять полягає в тому, що на таких заняттях відбувається колективний науковий пошук проблеми і шляхів її ефективного розв'язання. Слухачі аналізують проблему, виявляють причинно-наслідкові зв'язки, висувають шляхи її оптимального вирішення, відповідають на запитання, дискутують. Умовно можна сказати, що семінар – це творче поєднання позитивних властивостей бесіди й дискусій, але на більш високому методичному, науковому й теоретичному рівні. Він виконує такі основні функції: пізнавальну, виховну і контрольну, дає змогу оцінити рівень опанування студентами програмного матеріалу, вносить в дидактичний процес певні корективи.

На практичних заняттях, які тісно пов'язані з лекціями і семінарами, отримані знання застосовуються для вирішення практичних завдань. Ці заняття спрямовані на вміння організувати власну навчально-пізнавальну діяльність і набуття первинних практичних навичок і умінь застосувати отримані знання на практиці; визначати цілі своєї діяльності, окреслювати завдання та умови їх вирішення, здійснювати самоконтроль, самооцінку власної роботи, вносити необхідні корективи. Для пізнання студентами своїх індивідуально-психологічних особливостей, пов'язаних з управлінням (дослідження спрямованості особистості, лідерських і підприємницьких якостей, рівня психологічної готовності до управління, схильності до ризику, оцінки стилів управління і способів керівництва, типів керівництва, визначення кар'єрних орієнтацій, дослідження рівня домагань, вміння слухати, самоконтроль у спілкуванні, стилю і поведінки в конфліктних ситуаціях, особливостей ділового спілкування тощо) проводяться психологічні практикуми. Вони дають можливість студентам побачити свої „сильні” і „слабкі” сторони, визначити особистісний профіль управлінської діяльності. В разі необхідності викладач надає індивідуальні психологічні консультації. Психологічний практикум проводиться в кінці практичних занять, психодіагностичні методики використовуються „вручну”.

Велике значення у процесі психологічної підготовки студентів відіграє самостійна робота та самоосвіта. З метою повторення і глибшого засвоєння навчального матеріалу, вмінням його застосувати на практиці слухачам пропонуються виконувати індивідуальні домашні завдання (описати принципи управлінської діяльності, проаналізувати вплив психологічних факторів на процес управління, скласти професіограму та психограму керівника аграрного формування, охарактеризувати основні умови позитивної мотивації керівників в своєму господарстві, скласти перелік факторів, які сприяють службовому росту, підібрати діагностичні методики, за допомогою яких можна діагностувати комунікативні бар'єри, розробити програму ведення коротких переговорів та принципи створення реклами). Такі завдання вчать слухачів самостійно працювати з психологічною літературою, осмислювати свій практичний досвід, мислити творчо.

Впровадження інтерактивних методик у викладання дисципліни дає змогу докорінно змінити ставлення до об'єкта навчання, перетворивши його на

суб'єкт. Даний метод навчання полягає насамперед у підвищенні навчально-виховної ефективності занять, і як наслідок - у значному зростанні рівня реалізації принципів свідомості, активності та якості знань, умінь і навичок, які набули студенти. У працях зарубіжних педагогів цей новий підхід має назву "навчання за методом участі", "кооперативне навчання", коли створюється можливість обговорення кожної проблеми, доведення, аргументування власного погляду. Це сприяє не лише глибшому розумінню навчального матеріалу, а й розвитку мислення та мовлення. Інтерактивне навчання у вищій школі передбачає докорінну зміну методичних стереотипів, які сформувалися у викладачів.

При викладанні дисципліни використовуються наступні форми навчальної діяльності: фронтальна, парна, індивідуальна та групова.

Найпоширенішою є групова форма, яка є формою організації навчання в малих групах студентів, об'єднаних загальною навчальною метою за опосередкованого керівництва викладачем і в співпраці зі студентами. Викладач у груповій навчальній діяльності керує роботою кожного студента опосередковано, через завдання, які він пропонує групі та які регулюють діяльність студентів.

Стосунки між викладачем та студентом набувають ознак співпраці, тому що педагог безпосередньо втручається у роботу груп тільки в тому разі, якщо в студентів виникає запитання і вони самі звертаються по допомогу до викладача. Це їхня спільна діяльність. Групова навчальна діяльність не ізолює учнів один від одного, а навпаки, дає змогу реалізувати природне прагнення до спілкування, взаємодопомоги й співпраці.

13. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Кредитно-модульна система організації навчального процесу (КМСОНП) передбачає постійну самостійну роботу студента з оволодіння знаннями і уміннями, передбаченими програмою навчального предмету, періодичну звітність про здобутий рівень підготовки перед викладачем, оцінювання викладачем рівня підготовки студента.

Контроль успішності студента здійснюється з використанням методів і засобів, які визначені вченою радою УНУ.

Різні види контролю (поточний, модульний, семестровий) дають можливість викладачеві проаналізувати якість засвоєння студентом знань, рівень сформованості навичок та вмінь, а студентові здійснити самоаналіз своєї теоретичної і практичної підготовки і, у разі потреби, отримати допомогу викладача, виправити помилки. **Попередній контроль** (діагностика вихідного рівня знань студентів) застосовуємо як передумову для успішного планування і керівництва навчальним процесом. Він дає змогу визначити наявний рівень знань дня використання їх викладачем як орієнтування у складності матеріалу. Формою попереднього контролю є вхідний контроль знань. **Поточний контроль** знань є органічною частиною всього педагогічного процесу і слугує засобом виявлення ступеня сприйняття (засвоєння) навчального матеріалу. Управління навчальним процесом можливе тільки на підставі даних поточного контролю. Головне завдання поточного контролю - допомогти студентам організувати свою роботу, навчитись самостійно, відповідально і систематично

вивчати увесь навчальний матеріал. Також поточний контроль має навчити студентів готуватись до перевірки з першого дня занять і кожного дня, а не наприкінці семестру або навчального року. **Рубіжний (тематичний, модульний) контроль** знань є показником якості вивчення окремих розділів, тем і пов'язаних з цим пізнавальних, методичних, психологічних і організаційних якостей студентів. Його завдання - сигналізувати про стан процесу навчання студентів для вжиття педагогічних заходів щодо оптимального його регулювання. **Рубіжний контроль** може проводитися усно й письмово, у вигляді контрольної роботи, індивідуально або у групі. **Підсумковий контроль** являє собою залік студентів з метою оцінки їх знань і навичок. Основними формами контролю знань студентів є контроль на лекції, на семінарських і практичних заняттях, у позааудиторний час, на консультаціях, заліках і іспитах. **Поточний контроль на практичних, семінарських і лабораторних заняттях** проводиться з метою виявлення готовності студентів до занять у таких формах: вибіркове усне опитування перед початком занять; фронтальне стандартизоване опитування за картками, тестами протягом 5-10 хв.; фронтальна перевірка виконання домашніх завдань; виклик до дошки окремих студентів, письмові відповіді на окремі запитання; оцінка активності студента у процесі занять, внесених пропозицій, оригінальних рішень, уточнень і визначень, доповнень попередніх відповідей і т. ін.; письмова (до 45 хв.) контрольна робота. **Контроль у позааудиторний час:** перевірка перебігу виконання домашніх завдань, науково-дослідних робіт; презентацій, есе. Оцінюються якість і акуратність виконання, точність і оригінальність рішень, вміння працювати зі спеціальною літературою, наявність елементів дослідження, виконання завдання у встановленому обсязі відповідно до заданих строків. Перевірка конспектів лекцій і рекомендованої літератури. Перевірка і оцінка рефератів по частині лекційного курсу, який самостійно пророблюється. Індивідуальна співбесіда зі студентом на консультаціях. Проведення навчальних конкурсів і олімпіад на кращого знавця предмета, кращого зі спеціальності.

Виконаний вид навчальної роботи зараховується студенту, якщо він отримав необхідну кількість балів, встановлену для дисципліни. Сума рейтингових оцінок, отриманих студентом за окремі види виконаної навчальної роботи в межах даного модуля, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю

За навчальний курс за умови виконання всіх обов'язкових, передбачених навчальною програмою завдань, студент може набрати рейтингових 100 балів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

16. Перезарахування та визнання результатів навчання

Перезарахування та визнання результатів навчання з дисципліни «Психологія» відбувається відповідно до Положення про порядок визнання результатів навчання в інших ЗВО в Уманському національному університеті, відповідно до вимог Закону України «Про вищу освіту», постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність», Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в європейському регіоні (Лісабонській конвенції), стандартів вищої освіти, нормативних документів Міністерства освіти і науки України.

Положення регламентує порядок визнання результатів навчання для учасників програм академічної мобільності з урахуванням засад Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи

17. Політика академічної доброчесності

У процесі навчання з дисципліни «Психологія», студенти повинні дотримуватися встановлених правил академічної доброчесності, визначених

Кодексом доброчесності Уманського національного університету. При підготовці рефератів, виконанні індивідуальних науково-дослідних завдань, а також під час проведення контрольних заходів очікується, що всі роботи подані студентами будуть їхніми оригінальними дослідженнями та міркуваннями.

Будь-які види порушення академічної доброчесності, зокрема плагіат, неправомірне використання чужих ідей, фальсифікація даних чи співучасть у таких діях, є абсолютно неприпустимими і не толеруються. Виявлення ознак академічної недоброчесності у письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від обсягу порушення.

З метою запобігання порушенням і підвищення якості академічних робіт, студентам настійно рекомендується користуватися належними академічними ресурсами та інструментами для перевірки робіт на плагіат, а також звертатися за консультаціями з питань правильного цитування і академічного письма.

18. Зміни у робочій програмі на 2025-2026 рік

1. Здійснено коригування у розподілі балів.

новленню перелік рекомендованої літератури та інформаційних ресурсів.